

OK_0996 - kolekcja Teresy Wojciechowskiej

1. Opis kolekcji

Na kolekcję składa się 296 odbitek fotograficznych z lat 1900-1959. Kolekcja zawiera zdjęcia rodziny Brończyków - przede wszystkim małżeństwa Eugenii z d. Mitis i Kazimierza Brończyka, brata Kazimierza - Stanisława Brończyka oraz syna Eugenii i Kazimierza - Szczęsnego. Fotografie dokumentują m.in.: służbę wojskową Kazimierza Brończyka podczas I wojny światowej, pracę Eugenii Brończyk jako sanitariuszki 13 Szpitala Polowego 2 Dywizji Piechoty Legionów w 1919 roku, spektakl "Stefan Batory", w reżyserii Józefa Grodnickiego, wystawiony na deskach Teatru Miejskiego im. Elizy Orzeszkowej w Grodnie w 1935 roku. W skład kolekcji wchodzi także portrety koleżanek szkolnych Eugenii i Stefanii Mitis z początku XX w., portrety Szczęsnego Brończyka oraz zdjęcia Kazimierza Brończyka jako członka Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół".

2. Historia kolekcji

Kolekcja została przekazana do Archiwum Ośrodka KARTA w ramach Pogotowia Archiwalnego w 2009 roku przez Teresę Wojciechowską, następnie fotografie weszły do zasobu Archiwum Fotografii Ośrodka KARTA. Ofiarodawczyni jest spokrewniona z rodziną Brończyków. Teresa Wojciechowska stała się spadkobierczynią kolekcji zdjęć Eugenii i Kazimierza Brończyków. Część zdjęć została opisana przez Eugenię Brończyk.

3. Dzieje twórcy

Kazimierz Brończyk (1888-1967) był absolwentem III Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Krakowie i filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Należał do Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół" (podobnie jak brat Stanisław). Podczas I wojny światowej służył w I Brygadzie Legionów. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Brończykowie zamieszkali we Lwowie. Był nauczycielem języka polskiego w VIII Gimnazjum im. Jana Kazimierza oraz dramatopisarzem, pierwszym jego dziełem był "Hetman Żółkiewski". Współpracował z Polskim Radiem Lwów oraz wieloma czasopismami. Tłumaczył sztuki teatralne z języka francuskiego i angielskiego. W 1944 roku został aresztowany przez Sowieców, więziony we Lwowie, w 1945 roku przebywał w łagrze w Zagłębiu Doniecki. W latach 1946-1948 był więziony we Wronkach i w Warszawie-Mokotowie.

Eugenia Brończyk z d. Mitis - była nauczycielką, członkinią Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół", sanitariuszką 2 Dywizji Piechoty Legionów.

Szczęśny Brończyk - ukończył prawo na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. Podporucznik rezerwy 19 pułku piechoty we Lwowie. W 1939 roku podczas przejścia granicy polsko-rumuńskiej dostał się w ręce Sowieców. Zmarł w łagrze nad Kołymą.

4. Sposób opracowania i struktura kolekcji

Kolekcja została podzielona na 8 jednostek archiwalnych (OK_0996_0001 - OK_0996_0008). Jednostki 1-4 (OK_0996_0001 - OK_0996_0004) odpowiadają albumom fotograficznym. Jednostki 5-7 (OK_0996_0005 -

OK_0996_0007) stanowią odbitki fotograficzne. Odbitki zostały podzielone na jednostki archiwalne pod względem tematyczno-chronologicznym. Jednostkę OK_0996_0005 stanowią fotografie rodzinne do 1939 roku; jednostkę OK_0996_0006 powojenne fotografie rodzinne; jednostkę OK_0996_0007 fotografie z przedstawień teatralnych; jednostkę OK_0996_0008 negatywy.

Sygnatury jednostek archiwalnych i ich szczegółowa zawartość tematyczna:

sygn. OK_0996_0001 - fotografie z wycieczki Eugenii z d. Mitis i Stanisława Brończyków po Austrii w 1913 roku (fot. wykonane we Wiedniu, w Melku, Feldkirch) i Szwajcarii w 1914 roku (fot. zrobione w Lucernie, w pobliżu lodowca Eiger)

sygn. OK_0996_0002 - fotografie z wycieczki Eugenii z d. Mitis i Stanisława Brończyków w 1914 roku do Szwajcarii (wykonane w Zurychu), Francji (z Grenoble, Moucherotte), Włoch (z Torino, Mediolanu)

sygn. OK_0996_0003 - album zatytułowany: „Wojna 1914-1920” z fotografiami Eugenii Brończyk jako sanitariuszki w 13 Szpitalu Polowym 2 Dywizji Piechoty Legionów (głównie z 1919 roku) oraz Kazimierza Brończyka z okresu I wojny światowej

sygn. OK_0996_0004 - fotografie rodziny Brończyków z lat 1912-1939, głównie syna Eugenii z d. Mitis i Kazimierza Brończyków - Szczęsnego.

sygn. OK_0996_0005 - odbitki fotograficzne: fotografie koleżanek ze szkoły Stefanii i Eugenii Mitis (fotografie wykonane w Przemyślu, m.in. uczennic Cesarsko-Królewskiego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Przemyślu), fotografie Eugenii i Kazimierza Brończyków, Stanisława Brończyka (brata Kazimierza) sprzed 1939 roku, fotografie Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Galicji na początku XX wieku (także kobiet).

sygn. OK_0996_0006 – odbitki fotograficzne: fotografie Eugenii i Kazimierza Brończyków z lat 50. i 60.

sygn. OK_0996_0007 - odbitki fotograficzne: fotografie ze spektakli: "Stefan Batory", dramat Kazimierza Brończyka w reżyserii J. Grodnickiego wystawiany w Grodnie w 1935 roku; "Rejtan", dramat autorstwa Kazimierza Brończyka, w reżyserii L. Kilanowskiego wystawiany w Scale Theatre w Londynie 15 sierpnia 1959 roku; "Andromaka" w wystawiany 3. września 1965 w Krakowie; „Montserrat" Emanuela Roblesa, wystawiany w Państwowym Teatrze Dramatycznym we Wrocławiu w 1961 roku.

sygn. OK_0996_0008 - negatywy - fotografie rodzinne

5. Stopień digitalizacji i opracowania

Zeskanowanych, opracowanych i udostępnionych zostało 111 z 296 zdjęć. Kopie plików cyfrowych są dostępne na stronie internetowej Archiwum Fotografii: foto.karta.org.pl Digitalizacja została zakończona.

6. Stan zachowania i zabezpieczenia

Albumy fotograficzne, odbitki i negatywy w stanie dobrym

7. Rodzaj nośnika – odbitki fotograficzne luźne i w albumach fotograficznych, negatywy

8. Główne tematy:

Lata 20., lata 30., lata 40., lata 50., I wojna światowa, II Rzeczpospolita, dwudziestolecie międzywojenne, 2 Dywizja Piechoty Legionów, wojsko, portret, Polskie Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół", Cesarsko-Królewskie Seminarium Nauczycielskie Żeńskie w Przemyślu

9. Powiązania z innymi programami Ośrodka KARTA

Kolekcja Eugenii i Kazimierza Brończyków w Archiwum Wschodnim Ośrodka KARTA (sygn. AW III/634).

Kolekcja zawiera m.in. metrykalia rodziny Brończyków, świadectwa szkolne Eugenii i Kazimierza Brończyków, dzienniki Stefanii Mitisówny, siostry Eugenii, rękopis dramatu Kazimierza Brończyka „Król Stefan”, korespondencję członków rodziny Brończyków, dokumenty Szczęsnego Brończyka, wycinki prasowe.